

**100-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ:
ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

Киричок Ірина Василівна
директорка Наукової бібліотеки
Харківського національного медичного університету

Святкуємо перше 100-ліття

- 100 років – розквіт, осмислення здобутків, планування майбутнього
- 100 років щоденної праці – від формування фондів, організації довідково-бібліографічного апарату й обслуговування студентства до формування мережевих ресурсів, проведення наукових інтернет-конференцій, інформаційного супроводу наукових досліджень, підтримки наукових профілів вчених університету, сприяння академічній доброчесності
- 100 років опанування багатьох напрямків роботи, в т. ч. таких, що виходять за межі бібліотечної справи як такої: бібліотекар сьогодні – це і педагог, і культуролог, і фахівець з інформаційних технологій, психолог, волонтер, фотограф, журналіст та багато іншого

1920: початок діяльності Наукової бібліотеки ХНМУ як структурного підрозділу вишу

1804: Медичний факультет
Імператорського Харківського університету

1920: Харківська медична академія

1921: Харківський медичний інститут

1994: Харківський державний медичний університет

2007: Харківський національний медичний університет

Основою бібліотечного фонду стали:

- кафедральні бібліотечки медичного факультету ІХУ
- профкомівська бібліотека ІХУ
- «Книжкова лавка»
- колекції власних бібліотек викладачів

Бібліотечний фонд сьогодні:

- Об'єм: понад 1 015 000 примірників
в тому числі електронних – понад 34 тисячі:
  - Репозитарій ХНМУ –
понад 26 тисяч повнотекстових документів
  - Електронний каталог –
понад 8 тисяч повнотекстових документів

Фонд за змістом

Довідково-бібліографічний апарат

Традиційні каталоги:

- **1920-ті:** розпочалась робота з організації каталогів
- **1930-ті:** функціонували каталоги на весь фонд: алфавітний, систематичний, предметний, зведений каталог кафедральних бібліотек
- **1941-1943:** фашистськими окупантами знищено усі каталоги
- **1946:** розпочалась робота з відновлення й створення каталогів
- **1947-1949:** відновлено каталоги: систематичний, іноземної літератури, алфавітний і предметний каталоги дисертацій, статей з вітчизняних журналів
- **1950-ті:** створення топографічного каталогу і алфавітного каталогу журнальних статей
- **1988:** розпочато формування генерального алфавітного каталогу службового призначення
- **1990-ті:** створено розгалужену систему каталогів, серед яких – предметний, алфавітний на книги, систематичний на СЕЛ, систематичні та алфавітні каталоги дисертацій і авторефератів дисертацій, алфавітний персоналій, іноземної літератури, художньої літератури, праць університету і його співробітників
- **2015:** всі каталоги законсервовані, окрім алфавітного та генерального на книги

Електронні ресурси

Електронний каталог:

- **1990:** перший комп'ютер
- **1991:** розпочато автоматизацію бібліотечних процесів і створення е-каталогу
- **1992:** локальна версія бібліотечної програми MAPK
- **2006:** АБІС УФД/Бібліотека
- **2008:** АБІС ІРБІС 64
з вбудованим модулем MeSH
(медичні предметні рубрики)

Наукова бібліотека Харківського національного медичного університету

Електронний каталог НБ ХНМУ - стандартний пошук

Зона пошуку

Ключові слова (полнотекстовый поиск)

Пошук

Надходження за 2020 рік

2020		
Грудень	Листопад	Жовтень
Вересень	Серпень	Липень
Червень	Травень	Квітень
Березень	Лютий	Січень

Правила складання запиту під час пошуку ?

Авторизація

Вид пошуку

Стандартний

Розширений

Професійний

За словником

MeSH-навігатор

Статистика звернень

Бази даних

Електронний каталог НБ ХНМУ

Книги видавництва Springer

Книжкові пам'ятки

Історія ХНМУ

Проблемно-орієнтовані БД

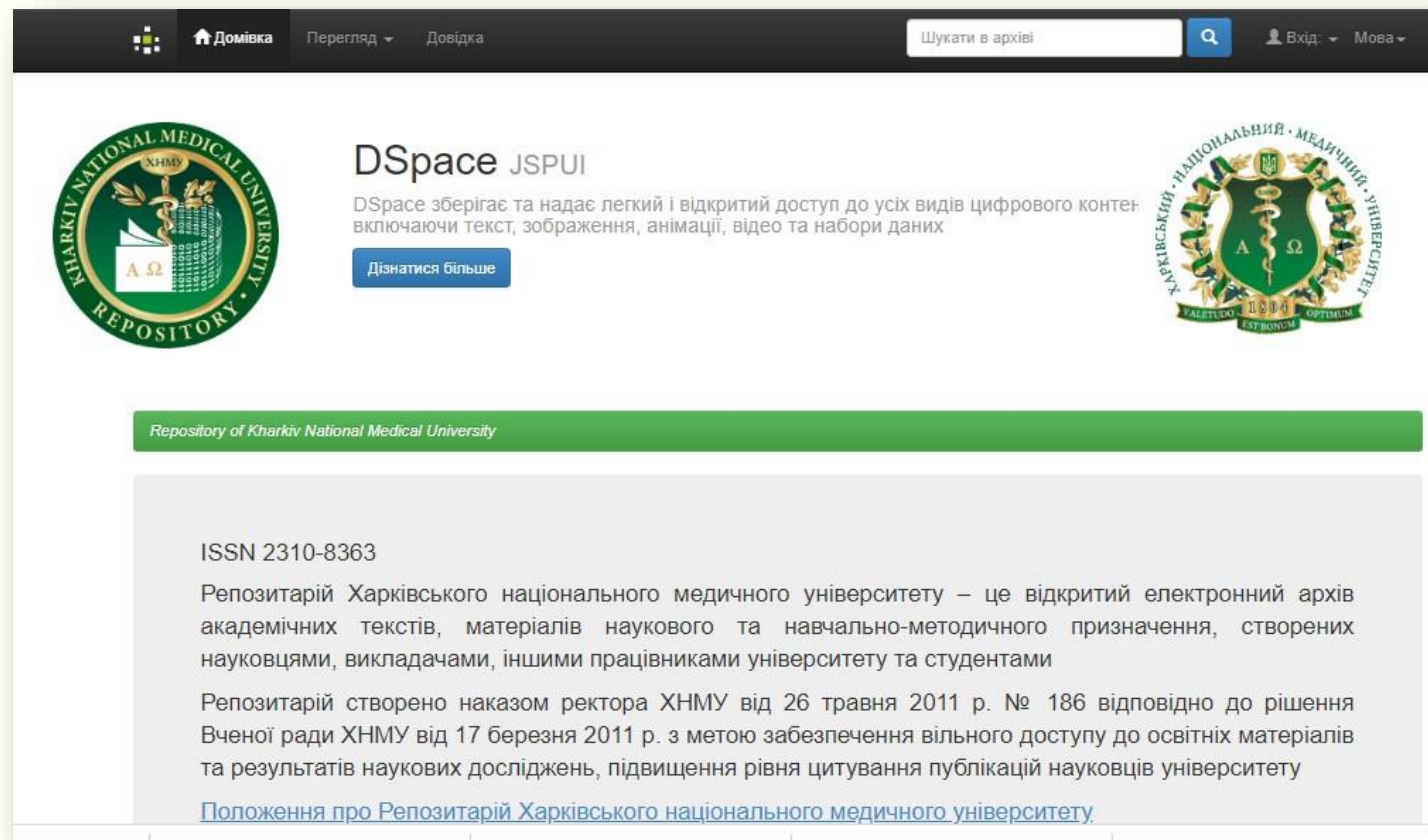
Здоров'я здорових

Мінінвазивні втручання

Серцево-судинні захворювання

Репозитарій ХНМУ:

- **2011:** розпочато формування е-архіву на платформі DSpace
- **2014:** отримано Міжнародний серійний номер – ISSN 2310-8363
- **2020:** понад 26 тисяч повнотекстових документів з вільним доступом

The screenshot shows the homepage of the DSpace JSPUI for the Kharkiv National Medical University Repository. The page features a dark navigation bar with a home icon, 'Домівка', 'Перегляд', and 'Довідка' links, a search bar with the text 'Шукати в архіві', and user/language options. Below the navigation bar, there are two circular logos: the 'KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY REPOSITORY' logo on the left and the 'ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ' logo on the right. The main content area displays 'DSpace JSPUI' and a description: 'DSpace зберігає та надає легкий і відкритий доступ до усіх видів цифрового контенту, включаючи текст, зображення, анімації, відео та набори даних.' A blue button labeled 'Дізнатися більше' is positioned below the description. A green banner at the bottom of the main content area reads 'Repository of Kharkiv National Medical University'. Below this banner, the ISSN number 'ISSN 2310-8363' is displayed, followed by a paragraph describing the repository as an open electronic archive of academic texts, scientific materials, and educational materials. A final paragraph states that the repository was established by a university order in 2011 and is intended to ensure free access to educational materials and research results. A blue link at the bottom points to the 'Положення про Репозитарій Харківського національного медичного університету'.

Електронні ресурси

Веб-сайт:

- 1990-2011: сторінка на сайті ХНМУ
- 2012: створено власний сайт

Сайт – зручна точка доступу:

- до ЕК бібліотеки
- Репозитарію ХНМУ
- різноманітних мережевих ресурсів власної і зовнішньої генерації
- дистанційних сервісів бібліотеки

Харківський національний медичний університет
Наукова бібліотека

Новини та події | Путівник по бібліотеці | Електронний каталог | Пошук на сайті

Наша бібліотека

- Положення про Наукову бібліотеку
- Структура
- Путівник по Науковій бібліотеці
- Години роботи
- Правила користування Науковою бібліотекою
- Єдина картка читача
- Історія
- Сьогодні
- Куратори курсів
- Додаткові послуги на платній основі
- Дистанційні послуги

Наші ресурси

- Електронний каталог
- Репозитарій ХНМУ
- Нові надходження видань
- Передплата періодичних видань
- Бібліографічні покажчики
- Тематичні огляди

Вітаємо на сайті Наукової бібліотеки ХНМУ

Телефон: 2563

Наша мета – створення сучасної бібліотеки, спроможної професійно та оперативно задовольняти інформаційні потреби користувачів. Ми пропонуємо авторитетні ресурси, якісні послуги, корисну інформацію. Дізнайтеся про нас більше, щоб бути в курсі бібліотечних новин і подій. Запрошуємо, ми працюємо для вас!

Дистанційні послуги
Наукової бібліотеки ХНМУ

Facebook | Instagram | YouTube | Elibria

Офіційний партнер Української бібліотечної асоціації

Academic Integrity

- Регламенти та рекомендації
- Сприяння академічній доброчесності
- Академічне письмо та публікаційна стратегія
- Проблема академічного плагіату

Інтернет-ресурси

КАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
REPOSITORY

ЦЕНТР ТЕСТУВАННЯ
1999 рік

Простір

- **1920-ті**, перша половина: 1 кімната у гістологічному корпусі, вул. Сумська, 41
- **1920-ті**, друга половина: переведено до хімічного корпусу, надано просторе приміщення з читальною залою на 70 місць
- **1935**: загальна площа бібліотеки – 320 кв. м з читальною залою на 100 місць
- **1937**: розділено на навчальну (вул. Трінклера, 12) і наукову (вул. Сумська, 41)
- **1940-ві**, післявоєнні: наукову і навчальну об'єднано в одну (вул. Сумська, 1)
- **1953**: окрім абонементів, працювало 4 читальні зали, у тому числі 2 – у гуртожитках
- **1979**: переїзд до нового корпусу «Б» по просп. Леніна, 4 (нині просп. Науки, 4)
- **1980-ті**: організовано читальну залу з відкритим доступом до фонду, пізніше реорганізовану у залу гуманітарної підготовки
- **1993**: здано в експлуатацію НЛК, на 2-му поверсі виділено 400 кв. м для бібліотеки; переведено відділ обслуговування навчальною літературою з 2 абонементами – для 1-3 та 4-6 курсів, 2 читальні зали, 2-поверхове книгосховище
- **1999**: в холі корпусу Б відкрито читальну залу медичних періодичних видань на 40 місць
- **2003**: створено 2 зали електронної інформації – для науковців та студентів
- **2011**: читальну залу медичних періодичних видань реорганізовано в абонемент з читальною залою «Library for English Medium students»
- **2017**: в Навчально-лабораторному корпусі виділено весь 2-й поверх і розпочато ремонт
- **2018**: відкрито оновлений бібліотечно-інформаційний комплекс на 3 відділи

Загальна площа Наукової бібліотеки у двох корпусах – 2 824,5 кв. м

Простір

1920-1970-ті роки

На межі століть

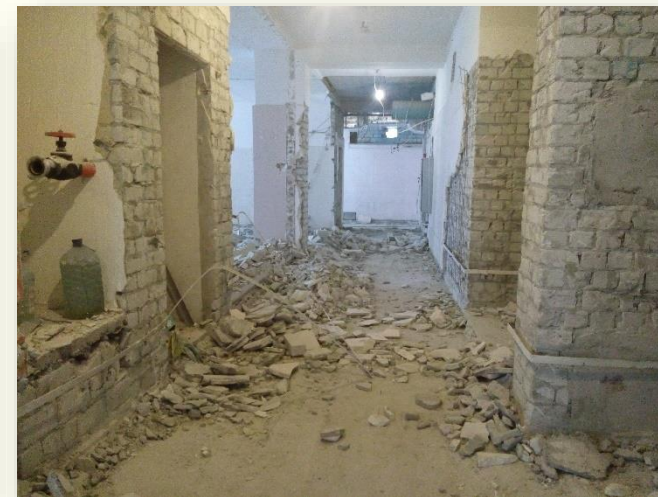

До ремонту 2017 року

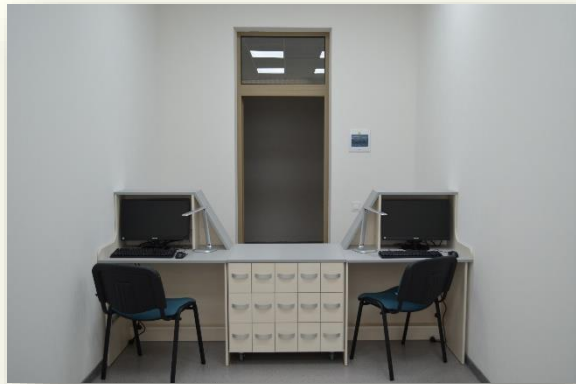
Простір

2017: ремонт

Простір

2018: оновлений бібліотечно-інформаційний комплекс

2018: оновлений бібліотечно-інформаційний комплекс

Відділи – 3

- обслуговування навчальною літературою
- літератури іноземними мовами
- інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення

Абонементи – 3

- 1-3 курсів
- 4-6 курсів
- літератури іноземними мовами

Читальні зали – 2 на 130 місць

- навчальної літератури
- літератури іноземними мовами

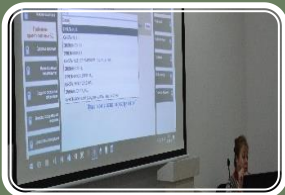
Зали для самостійної роботи – 5 на 220 місць

в т. ч. коворкінг

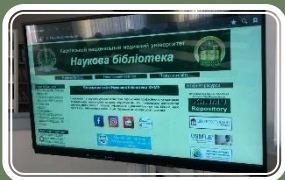
2018: оновлений бібліотечно-інформаційний комплекс

Комп'ютери і ноутбуки – 100

Мультимедійні аудіокомплекси – 10

Інтерактивна пересувна відеопанель – 1

Безконтактні сканери – 2
та інша оргтехніка

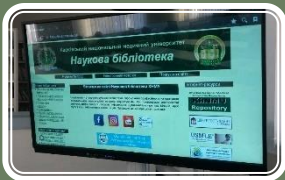
Загалом в Науковій бібліотеці

Комп'ютери і ноутбуки – 205

Мультимедійні комплекси – 11

Інтерактивна пересувна відеопанель – 3

Безконтактні сканери – 3
та інша оргтехніка

Робота з користувачами

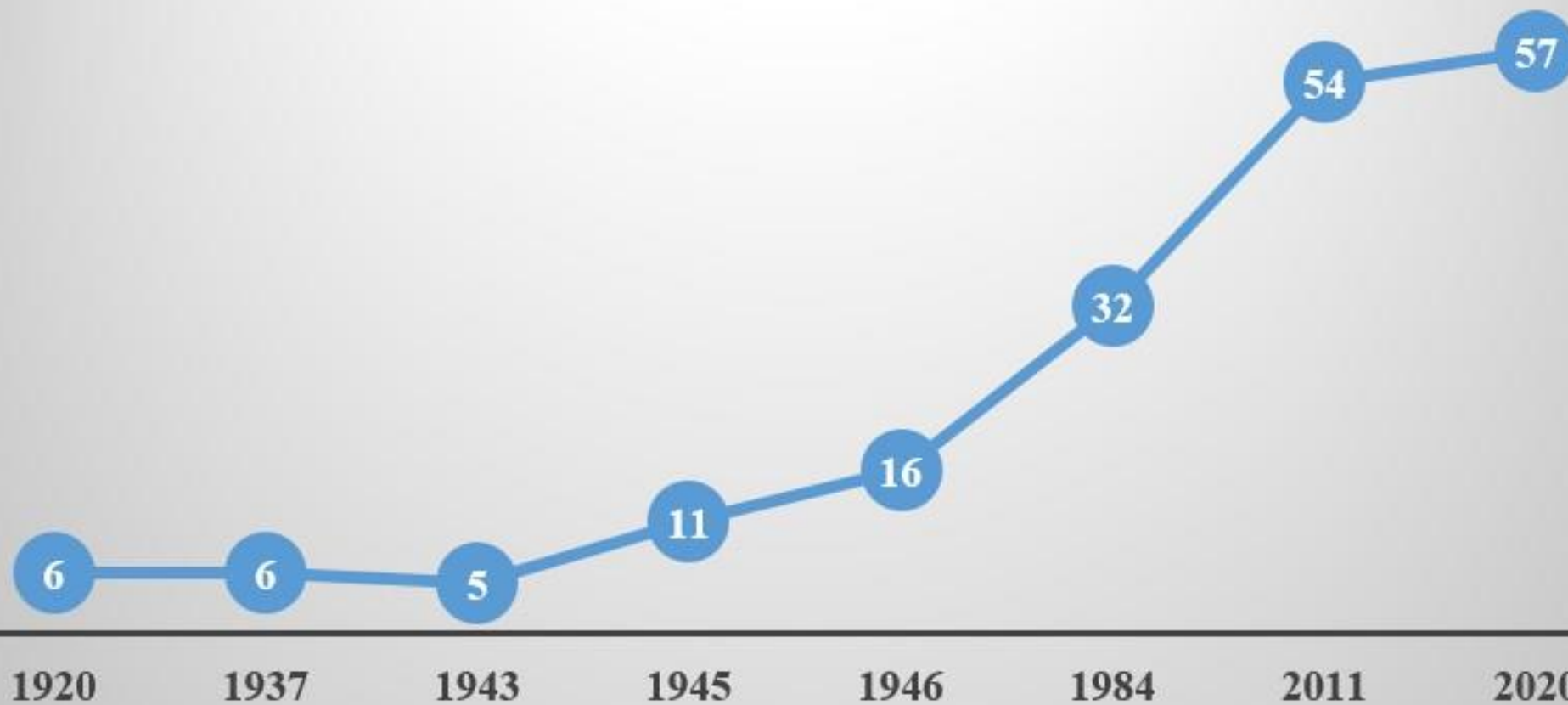
- **1920-ті:** започатковано бібліографічні огляди, зустрічі з вченими-медиками, надаються консультації, допомога у навчанні
- **1953:** започатковано заняття з основ бібліографії для аспірантів і клінічних ординаторів
- **1957:** вперше проведена читацька конференція у студентському гуртожитку, присвячена роботі бібліотеки, її взаємодії з читачами й підготовки до зимової сесії
- **1950-1960-ті:** започатковано в читальних залах студентських гуртожитків бібліотека проведення диспутів, дискусій, зустрічей з письменниками
- **1960-ті:** активізувалась масова й інформаційна робота, організовуються дні інформації, дні кафедр
- **1990:** вперше бібліотека організувала презентацію бібліотечної програми «МАРК» для академічної спільноти й бібліотечних фахівців, першою запровадила її в роботу серед бібліотек ЗВО Харківської зони.
- **2000-ні:** бібліотека стає організатором і співорганізатором науково-практичних конференцій, круглих столів, семінарів, шкіл, тренінгів для бібліотечних працівників
- **2006:** започатковано щорічні цикли семінарів для молодих вчених
- **2015:** вперше проведено науково-практичну Інтернет-конференцію на сайті НБ ХНМУ

Робота з користувачами сьогодні

- бібліотечні уроки
- конференції
- семінари
- круглі столи
- тренінги
- майстер-класи
- квести
- інтелектуальні ігри
- літературно-музичні вечори
- зустрічі з цікавими людьми
- спільна робота над корпоративним виданням
- благодійні проекти та багато іншого

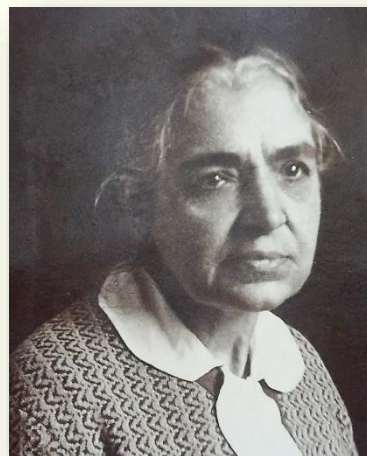
Штат ИБ ХНМУ

Керівники

Левін Марко Меşрович
1920-1931

Калита Ганна Іванівна
1931-1937

Френкель Марія Євнівна
1937-1951

Терьoшкін Віктор Олексійович
1951-1954

Федорова Марія Костянтинівна
1954-1959

Склярoв Петро Петрович
1959-1966

Фoміна Світлана Юхимівна
1966-1985

Іванова Ізабелла Шакирівна
1985-2011

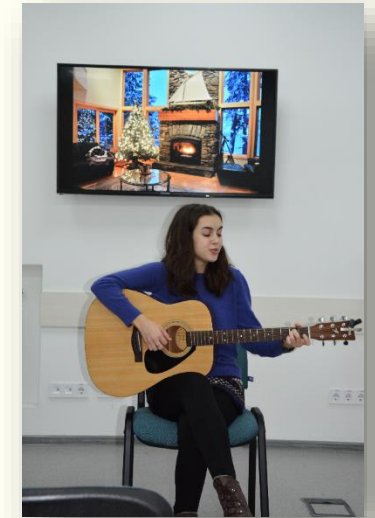
Киричок Ірина Василівна
з 2011

Колектив Наукової бібліотеки

Університетська бібліотека сьогодні

- сучасний бібліотечно-інформаційний хаб
- центр отримання, кумуляції та розповсюдження інформації та знань
- місце користувацьких активностей
- осередок освіти, науки і культури університету

Дякую за увагу!

